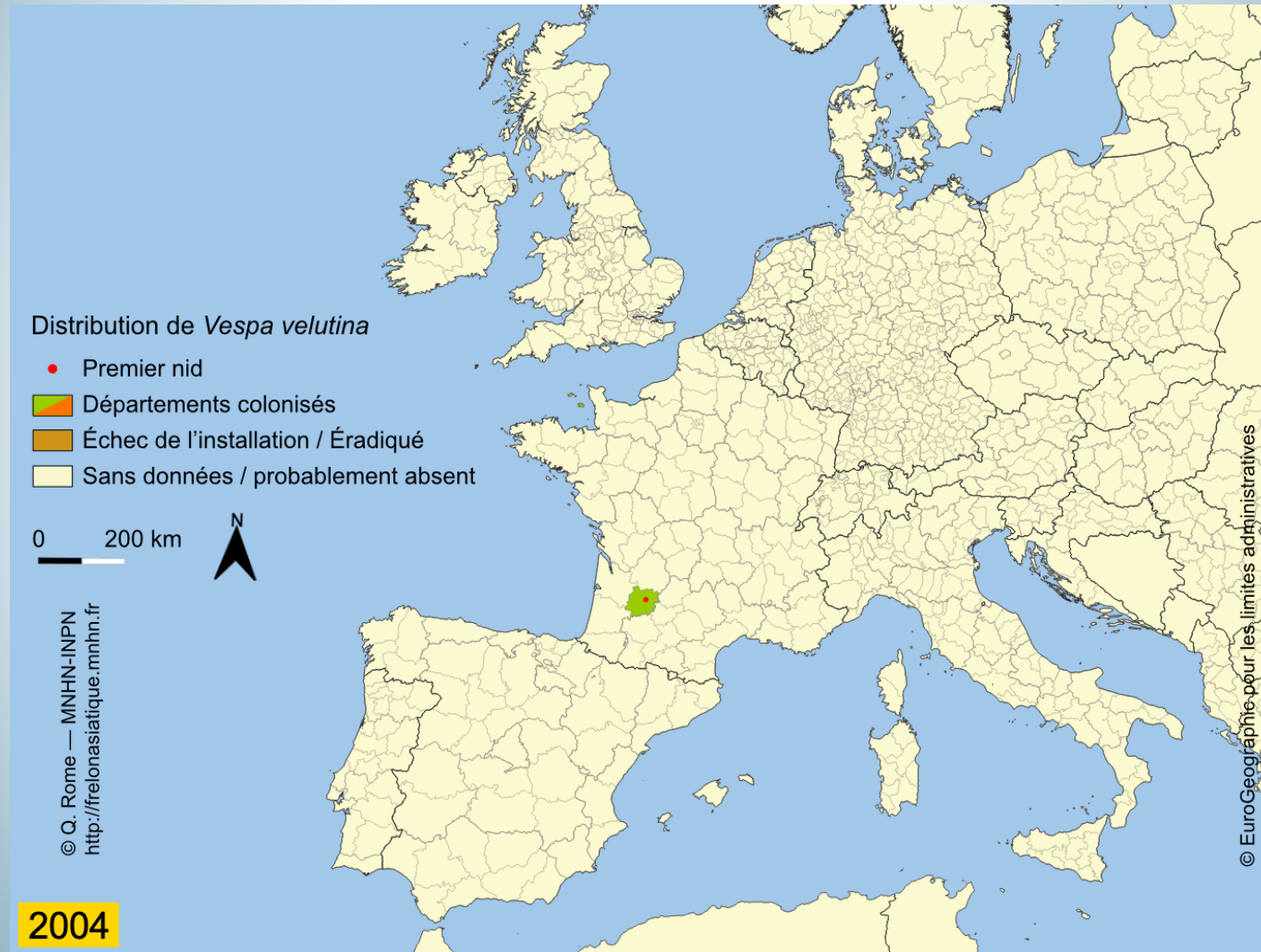

De uitdaging Aziatische Hoornaar

De Aziatische Hoornaar

De Latijnse naam voor de Aziatische hoornaar is
Vespa Velutina Nigrithorax

Verschil tussen de Aziatische en Europese Hoornaar

Aziatische hoornaar

Europese
honingbij
12-15 mm

(Duitse)
wesp
12-18 mm

Aziatische
hoornaar
20 mm

Europese
hoornaar
25 mm

NU.NL

Aziatische Hoornaar

Is overwegend zwart met gele banden op het achterlijf, een gele snuit en knalgele sokjes.

De koningin is ca. 3 cm lang, werksters zijn ca. 2,5 cm lang.

Europese Hoornaar

Bovenlijf meer rood/oranje en achterlijf meer gele kleuren.

De koningin is zo'n 4 cm lang, werksters zijn ong. 3,5cm lang.

De biologie is heel anders dan die van de Aziatische Hoornaar.

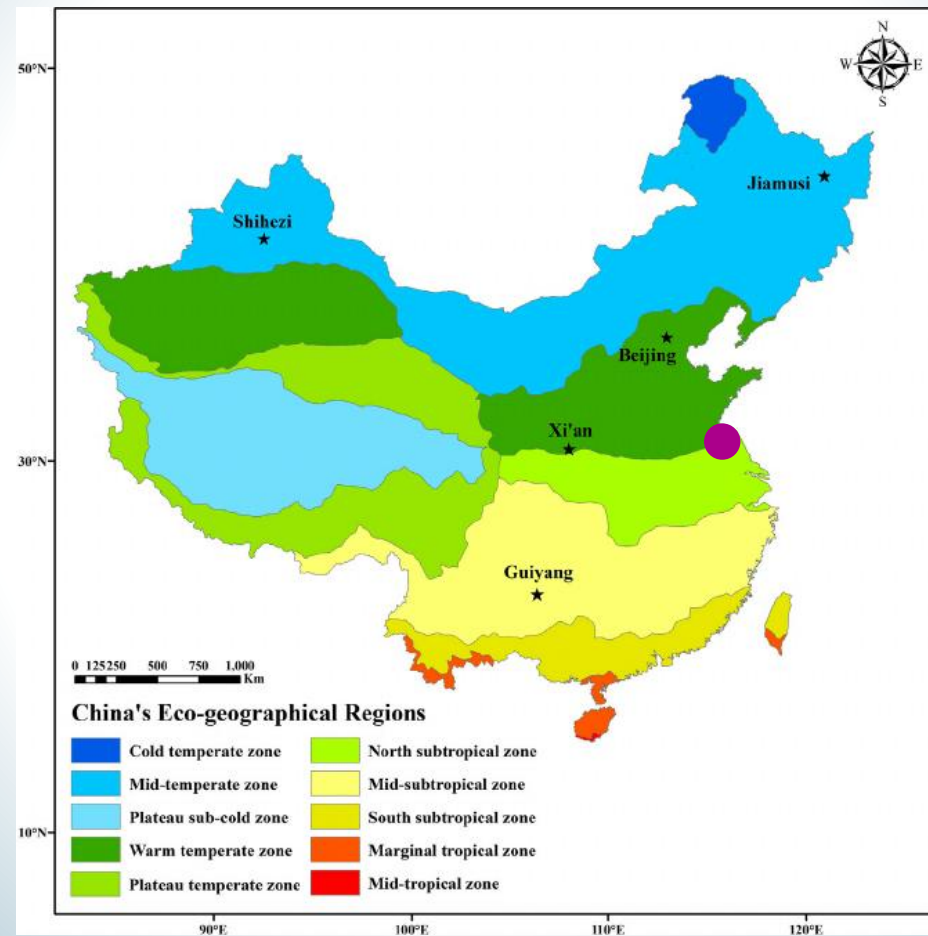
Zie je rood, sla niet dood !

Voorgeschiedenis

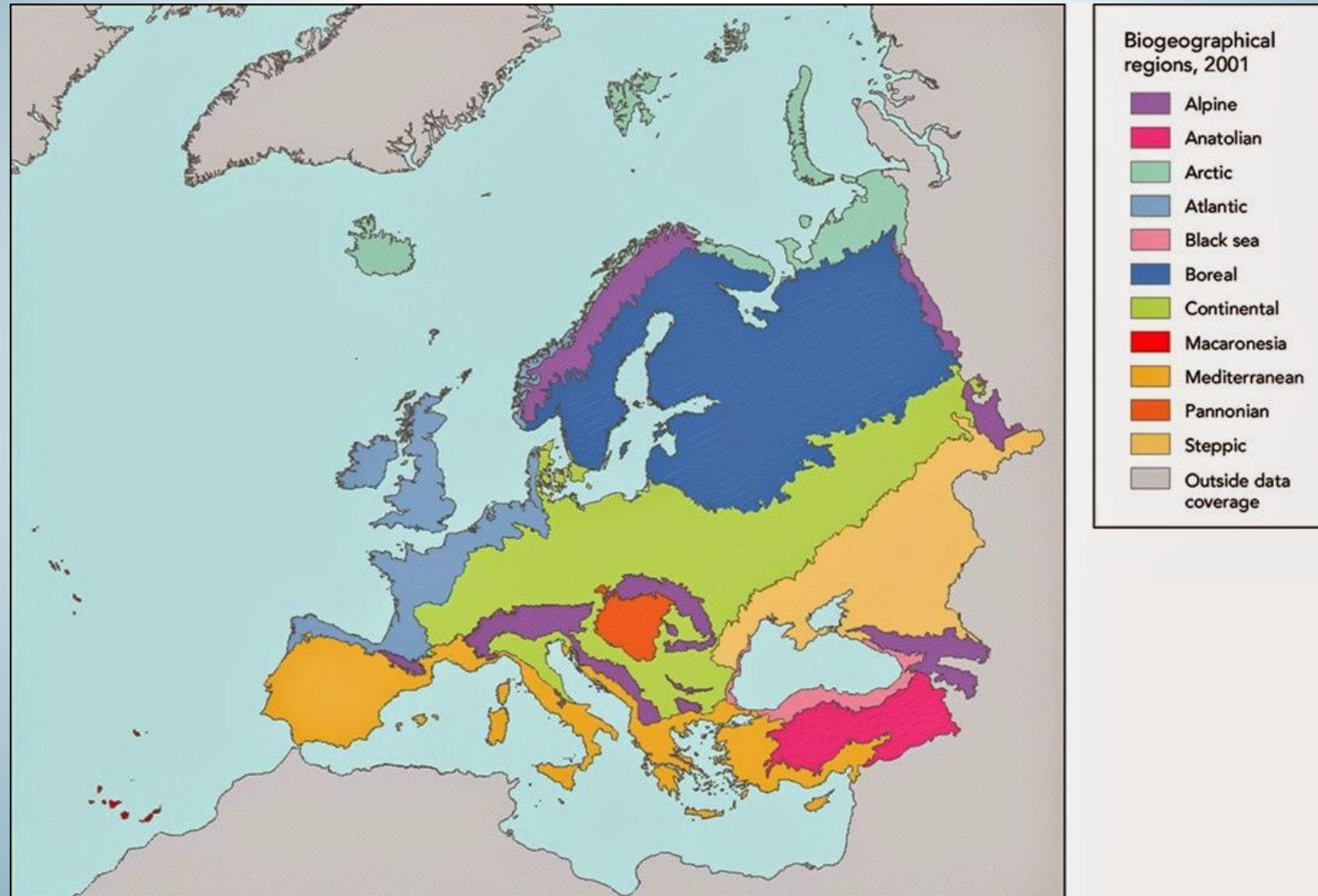
- De Aziatische hoornaar is een grote wesp uit Zuidoost Azië.
“Onze” Aziatische Hoornaar komt uit China, en wel uit de omgeving van Sjanghai. Sjanghai ligt aan de rand van een subtropisch klimaat.
- Zij is in 2004 vanuit Azië per ongeluk in Zuid Frankrijk terecht gekomen met de lading van een schip, en heeft zich in razendsnel tempo verspreid over heel West Europa.
- In 2017 is het eerste nest in Nederland gevonden (Dreischor).

China, Sjanghai; de oorsprong

Waar gaat de Aziatische Hoornaar zich vestigen?

Nederland

Nesten 2021, 2022, 2023 en 2025

Nederland

Overzicht aantal nesten Aziatische hoornaars in de afgelopen jaren per provincie								
Provincie	Aantal nesten				Provincie (land) oppervlakte (km2)	Dichtheid nesten aantal / km2	Prognose nesten 2026	
	2023	2024	2025	factor 24-25			Aantal	Dichtheid
Drenthe	1	24	26	1,1	2632,65	0,01	28	0,01
Flevoland	1	31	57	1,8	1411,63	0,04	105	0,07
Friesland	2	6	17	2,8	3335,62	0,01	48	0,01
Gelderland	12	172	674	3,9	4963,71	0,14	2.641	0,53
Groningen	0	13	11	0,8	2323,94	0,00	9	0,00
Limburg	93	290	1.742	6,0	2146,61	0,81	10.464	4,87
Noord-Brabant	164	771	3.894	5,1	4905,46	0,79	19.667	4,01
Noord-Holland	3	40	209	5,2	2664,82	0,08	1.092	0,41
Overijssel	1	58	134	2,3	3319	0,04	310	0,09
Utrecht	9	86	490	5,7	1485,46	0,33	2792	1,88
Zeeland	272	568	1.955	3,4	1782,12	1,10	6.729	3,78
Zuid-Holland	41	145	892	6,2	2700,07	0,33	5.487	2,03
Totaal	599	2204	10.101				49.372	

(Data: Waarneming.nl)

Waarom bestrijden ?

Biodiversiteit:

- Predatie
- Afname
- Concurrentie
- Bestuiving

Fruitteelt

- Potentieel minder bestuiving
- Potentieel overlast tijdens de oogst

Impact Aziatische
hoornaar

Volksgezondheid

- Toename anafylactische schok

Imkerij

- Teloorgang bijenvolken
- Verminderde honing opbrengst

Waarom bestrijden ?

Biodiversiteit:

- Predatie
- Afname
- Concurrentie
- Bestuiving

- Een probleem is het **menu** van de Aziatische Hoornaar. Zij eten namelijk (honing-)bijen en andere bestuivende insecten.
- 1447 prooisorten werden er in de magen van Aziatische Hoornaars gevonden in een Engels onderzoek.
- De top 50 waren allemaal bestuivers. 70% van het gewicht waren bestuivers.
- Dichtheid Frankrijk: 5 kolonies/km² ruraal, 12 kolonies/km² sub-ruraal. Dichtheid Barcelona Spanje: 12 kolonies/km² sub-ruraal. Dichtheid Zeeland: 1,1 kolonies/km².
- Door de grote dichtheid en grote aantallen werksters leidt de invasie van de Aziatische Hoornaar tot 100.000 – 360.000 extra insectenpredatoren/km².
- Er worden ca 40% van alle nesten gemeld.
- Door concurrentie is er mogelijk bedreiging van andere soorten, zoals insectenetende vogels.

Waarom bestrijden ?

Fruitteelt

- Potentieel minder bestuiving
- Potentieel overlast tijdens de oogst

- Bestuivende insecten zijn belangrijk voor de voedselproductie. Veel gewassen en vruchten kunnen niet zonder bestuiving.
- Het verschijnen van de Aziatische Hoornaar heeft een behoorlijk effect op de bestuiving en een cascade-effect door ecosystemen heen met verminderde bestuiving van wilde flora en landbouwgewassen.
- Spanje en Portugal: 30% minder bestuiving.
- Een afweging van de economische schade versus de bestrijdingskosten van de Aziatische Hoornaar zou zeker aan de orde moeten komen.
- De Europese Unie heeft besloten de Aziatische hoornaar op de Unielijst met invasieve exoten te plaatsen.

Dit betekent dat voor alle EU-landen een bestrijdingsplicht geldt.

Waarom bestrijden ?

Volksgezondheid
-Toename anafylactische
schok

- Een andere grote uitdaging is het de **volksgezondheid**.
- Alleen is ze is niet gevaarlijk.
- Als een nest wordt verstoord reageren de Aziatische hoornaars zeer agressief en vallen massaal aan.
- Nesten in de openbare ruimte zijn een groot risico voor passanten, mensen die werken in de natuur, kinderen.
- Bovendien... kan het geluid van grasmaaiers en tractoren ook een aanval uitlokken.
- Een steek van een enkele Aziatische hoornaar is alleen gevaarlijk als je allergisch bent voor wespengif.
- Maar.... De hoornaar is groter, heeft een langere angel en een grotere gifblaas. Daardoor is een steek wel pijnlijker. West-Europeanen zijn onbekend met het gif.
- Het gif heeft dezelfde samenstelling als die van gifslangen en gifkickers.
- Aziatische Reuzenhoornaar: 300 peptiden;
Aziatische Hoornaar 176 peptiden.

Waarom bestrijden ?

Volksgesondheid
-Toename anafylactische
schok

- Van de 200-500 jonge koninginnen uit 1 nest overleven er momenteel 4 de winter in Nederland.
- Er is een sterke selectie op het overleven bij lage voorjaartemperaturen.
- Ze zijn aangepast aan ons klimaat.
- Ervaring in Frankrijk: zomernesten zitten steeds minder in bomen, maar steeds meer op lage, beschutte plaatsen. Die trend zien we ook in Nederland, de situatie voor de volksgezondheid wordt steeds gevaarlijker.

Waarom bestrijden ?

Volksgezondheid
-Toename anafylactische
schok

- Aantal nesten neemt ondanks bestrijding exponentieel toe.
- Steeds groter wordend publiek wordt blootgesteld aan de gevaren van deze wespachtige.
- Spuiten een bijtende vloeistof in de ogen.
  - Langdurende zenuwpijn en hoornvliesontsteking.
- Steken.
  - Anafylactische reacties.
  - Direct toxische werking van het gif: uitval van organen.
    - ✓ Vanaf 20 steken bij volwassenen, vanaf 5 steken bij kinderen.
    - ✓ Bij steken direct in de bloedbaan zijn veel minder steken al schadelijk.
- Dit verdedigingsmechanisme is nieuw in West-Europa.
- Alarm-feromoon: bij een steek worden andere Aziatische Hoornaars gelokt ook te steken op dezelfde plaats.

Uit Medisch Contact, vakblad voor artsen

Dit artikel is opvraagbaar bij Actiegroep Aziatische Hoornaar

Waarom bestrijden ?

Imkerij

-Teloorgang bijenvolken

-Verminderde honing
opbrengst

Ecology of Fear:

- Bijen durven niet te vliegen, hebben stress, foerageren niet of nauwelijks en het broed verhongert of verzwakt.
- Bijenvolken die aangevallen worden door de Aziatische Hoornaars en de imker doet niets, overleven niet tot volgend jaar (Karine Monceau, 2018) Er is dus 100% mortaliteit.
- Bij een verwachte dichtheid van 5-12 kolonies/km² zijn honingbijen kansloos.
- Bijen in Europa doen pogingen, maar hebben nog geen verdedigingsmechanisme. Bij het inballen kunnen ze niet de hoge temperatuur bereiken, die nodig is; bij het aanvliegen naar de kast vertragen ze, i.p.v. versnellen enz.

Hoe gaat dat in China?

Imkerij

-Teloorgang bijenvolken

-Verminderde honing
opbrengst

- Natuurlijke vijand: Chinese Hoornaar, Maleise bonte marter, drongo's (vogels), wespddieven, kippen en mieren, maar ze eten ook elkaar op.
- De Aziatische Hoornaar heeft klieren aan de onderkant van haar lijf, waarmee ze anti-mierensoffen uitscheidt.
- Honingbijen ballen effectief in en versnellen bij het aanvliegen.
- Ze lijdt onder ziektes en parasieten en ze heeft veel meer competitie te vrezen van andere grote wespensoorten

China versus Europa

Imkerij

-Teloorgang bijenvolken

-Verminderde honing
opbrengst

- Subtropische bomen blijven groen in tegenstelling tot onze bomen, op uitzonderingen na. Men veronderstelt, dat ze in de Europese bomen zich teveel blootgesteld voelen voor aanvallers.
- In Frankrijk is de trend al zeer nadrukkelijk, dat ze op beschutte plekken hun zomernest maken. Ook rondom huis. In China is dit niet zo.
- Men vraagt zich nu af, of jonge nesten in China kwetsbaar zijn voor mieren. Onderzoek is in volle gang.
- Bestrijdingsmiddelen mogen in Europa niet, behalve wanneer een ontheffing wordt verkregen. Diatomeeënaarde en Beauveria bassiana zijn effectief en kunnen weinig kwaad.

25-3-2026

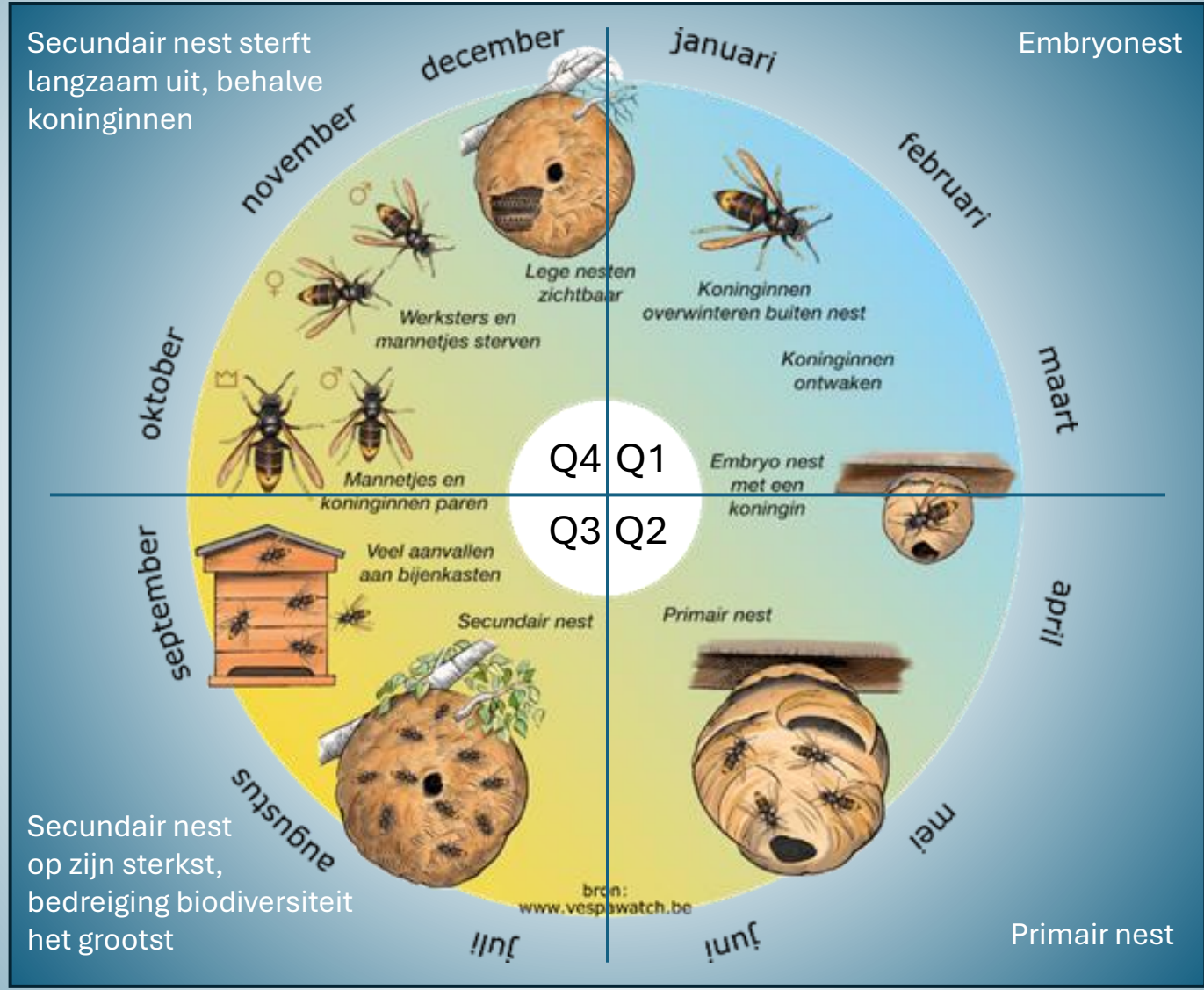

Actieteams Aziatische Hoornaar

18

Levenscyclus

Koningin en darren vliegen uit

Werksters worden geboren

Levenscyclus en wat u kunt doen

Oktober t/m December

- Autumntrapping
- Nesten zoeken in heggen, bomen tm oktober
- Melden
- **Niet doen: zelf verwijderen**

Januari t/m Maart

- Springtrapping
- Nestjes zoeken rondom het huis, in heggen, vogelhuisjes, schuurtjes, carports e.d.
- Melden

Juli t/m September

- Vliegbruggen zoeken
- Nesten zoeken in heggen, bomen
- Melden
- **Niet doen: zelf verwijderen**

April t/m Juni

- Nestjes zoeken rondom het huis, in heggen, vogelhuisjes, schuurtjes, carports e.d.
- Vliegbruggen zoeken
- Melden
- **Niet doen: zelf verwijderen**

Start van ons Actieteam (april 2023)

- In Nederland werden de Provincies belast met de bestrijding van de Aziatische Hoornaar.
- De Provincie Zeeland heeft de 5 bijenverenigingen van Zeeland verzocht om bij hun leden te informeren of deze bereid zijn om nesten op te sporen.
- Per november 2025 is de verantwoordelijkheid voor de bestrijding overgegaan naar de gemeentes.
- Op ieder eiland zit een zoekploeg, verenigd in een regio-app

Iedere eilandgroep bestaat uit ca 50 vrijwilligers. In totaal zijn 250 vrijwilligers in de weer!

- *De Bevelanden en Tholen, Walcheren*
- *Schouwen Duiveland*
- *Zeeuws Vlaanderen*

2026...

Selectieve vallen plaatsen, Springtrapping

- Op plaatsen waar na half september nog nesten hingen.
- Op plaatsen waar veel AH's in tuinen zijn gesignaleerd, maar waar geen nest is gevonden.

Nesten opsporen

- Op verzoek van gemeentes na een melding van overlast
- Na meldingen vanuit het publiek

De bevolking en beroepsgroepen informeren

- Gemeentes: door folders te verspreiden met informatie op openbare plaatsen (winkels, buurthuizen, enz.)
- Gemeentes: door gebruik te maken van plaatselijke media (websites, dagbladen, regionale TV, social media enz.)
- Vrijwilligers: door presentaties en uitleg te geven bij de dorpsraad, braderieën, markten, e.d.
- Daarom zijn we hier.

***Want u bent onmisbaar
bij het opsporen van de Aziatische Hoornaar***

HULP BIJ HET MELDEN

- Als melden op waarneming.nl niet lukt, dan kunt u onze coördinator whatsappen of bellen
- Is het niet zeker dat het een Aziatische Hoornaar betreft, dan komt een speurder uit onze vrijwilligersgroep kijken
- Geef aan, of uw contactgegevens gedeeld mogen worden met de verdelger
- Maak altijd foto's: van het nest, maar ook van de omgeving als die dicht begroeit is of het nest moeilijk te vinden is wanneer u een melding maakt
- Wanneer er urgentie is doordat het nest een gevaar voor de omgeving vormt, kunt u rechtstreeks de gemeente of de coördinator bellen

Uw hulp is zeer belangrijk!

Geef uw kennis door aan anderen, om onze provincie veilig te houden.

Uw eerste stap

Melden op waarneming.nl

Wilma – 06 128 29 243
Walcheren, Zuid- en Noord Beveland, Tholen

Wordt lid van ons Actieteam Aziatische Hoornaar

Wij zijn steeds op zoek naar mensen, die mee willen speuren.

Bent u vaak in de natuur, kijk dan omhoog en in struiken.

Ziet u een nest, meld dit dan!

U bent welkom als speurder op onze speurdersapp.

*Dank u wel voor uw aandacht
en wel thuis!*

Recept lokstof

Maak een mengsel van:

1/4 deel zoete witte wijn

1/4 deel wit bier

1/4 deel suiker

1/4 deel zoete siroop

Leg het potje met de Aziatische Hoornaar 2 dagen in de vriezer (-20)

Succes!